

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ		
1. Датум и орган који је именовано комисију: 20. 7. 2022., Научно-наставно веће Факултета техничких наука Универзитета у Новом Саду		
2. Састав комисије у складу са <i>Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду</i> :		
1. др ум. Миа Давид	Ванредни професор	Сценска архитектура, техника и дизајн-сценски дизајн, 8. 2. 2020.
презиме и име	звање	ужа уметничка област и датум избора
Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду		Председник
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2. др Радивоје Динуловић	Редовни професор	Сценска архитектура, техника и дизајн-сценски дизајн, 29. 3. 2012.
презиме и име	звање	ужа уметничка област и датум избора
Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду		Члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3. Зора Поповић	Редовни професор	Савремено одевање, 23. 4. 2018.
презиме и име	звање	ужа уметничка област и датум избора
Факултет примењених уметности Универзитета уметности у Београду		Члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
4. др Марина Миливојевић Мађарев	Ванредни професор	Театрологија, 26. 9. 2019; Драматургија, 28. 2. 2019.
презиме и име	звање	ужа уметничка област и датум избора
Академија уметности Универзитета у Новом Саду		Члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
5. др и др ум. Татјана Дадић Динуловић	Редовни професор	Сценска архитектура, техника и дизајн-сценски дизајн, 15. 10. 2017.
презиме и име	звање	ужа уметничка област и датум избора
Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду		Члан; Ментор
установа у којој је запослен-а		функција у комисији

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Даринка (Константин) Михајловић</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава: 29. 06. 1988, Александровац, Република Србија, СФРЈ</p> <p>3. Назив факултета, назив претходно завршеног нивоа студија и стечени стручни/академски назив: Факултет примењених уметности, Универзитет уметности у Београду, Сценски костим, Дипломирани костимограф сценског костима;</p> <p>4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: 2015/16; Докторске академске уметничке студије Сценски дизајн</p>
III НАСЛОВ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:
<p><i>Одећа као средство повезивања и одвајања од спољног света: уметничко дело сценског дизајна</i></p>

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

Навести кратак садржај са назнаком броја страница, поглавља, слика, схема, графикона и сл.

Докторски уметнички пројекат *Одећа као средство повезивања и одвајања од спољног света: уметничко дело сценског дизајна* кандидаткиње Даринке Михајловић чине уметничко дело сценског дизајна „Себе собом раздвајам од света“ и текстуално образложење рада које се састоји из 10 глава и садржи 111 страна писаног текста. Текст је илустрован графичком документацијом (скицама, колажима, фотографијама, кадровима из филмова и другим документима). Главном делу рада претходи документација (без пагинације) која садржи:

- Насловну страну докторског уметничког пројекта на српском језику;
- Обавезну општу документацију на српском језику и енглеском језику, са изводом и кључним речима (КДИ);
- Садржај са наведеном пагинацијом.

На крају текстуалног дела рада налази се и компакт диск са видео-радом, фотографијама и видео записом јавног извођења уметничког дела.

Структура главног дела докторског уметничког пројекта је следећа:

1. Увод

2. Истраживачко-методолошки оквир

3. Теоријско истраживање

3.1 Увод

3.2 Чин одевања

3.3 Функција одеће

3.2.1 Значење одевног предмета

3.2.2 Одевање и идентитет 18

3.2.3 Перформативне особине моде и одевања

3.3 Функција коже

3.4 Закључак теоријског истраживања

4. Критичка анализа референтних уметничких радова

4.1 *Сиви вртови* (Grey Gardens), филм Алберта и Давида Мајсела

4.2 Радови Франческе Вудман

4.3 *Вести од куће* (The news from the home), Шантал Акерман

4.4 *Cut piece* Јоко Оно

4.5 Радови Софи Јунг - *Дубоки сан* (The Bigger Sleep), *Вечерња опера за пет паса* (A late night opera for five dogs)

5. Уметничко истраживање

5.1 Визуелно истраживање

5.1.1 Визуелно истраживање кроз фото-документацију тела

5.1.2 Визуелно истраживање кроз цртеж

5.2 Истраживање текстом

5.3 Видео истраживање

5.4 Сензорно истраживање

5.5 Просторно истраживање - анализа простора у видео раду и перформансу

5.6 Концепт рада и драматургија догађаја

5.6.1 Видео-рад

5.6.2 Перформанс

5.6.3 Драматургија догађаја

6. Уметничко дело сценског дизајна Себе собом раздвајам од света

7. Перцепција и рецепција публике

8. Закључак

9. Списак литературе и извора

10. Биографија кандидаткиње

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

Докторски уметнички пројекат *Одећа као средство повезивања и одвајања од спољног света*: уметничко дело сценског дизајна кандидаткиње Даринке Михајловић чине уметничко дело сценског дизајна „Себе собом раздвајам од света“ и текстуално образложење рада. Саставни део докторског уметничког пројекта је и компакт диск са видео-радом, фотографијама и видео записом јавног извођења уметничког дела.

Прва глава носи наслов *Увод* и чине је 2 стране текста (2-3). У њој кандидаткиња износи кључне поетичке теме и успоставља укупан истраживачки оквир докторског уметничког пројекта у коме се бави темом људске коже и одеће, као сложених система заштите појединца од спољашњег света. Она овде уводи и тему кључних функција одевања, преносећи је, затим, на лични ниво разматрања на приватном и професионалном плану.

Друга глава под насловом *Истраживачко-методолошки оквир* садржи 1 страну текста (4). Кандидаткиња овде даје преглед структуре докторског уметничког пројекта наводећи да га чине истраживачки и креативни део, док је сегмент рада посвећен истраживању спроведен на теоријском и уметничком плану. Затим износи методе које је у раду користила: у теоријском делу истраживања - методу анализе, тј. рашчлањивања сложене појаве одевања у географском, друштвеном, психолошком и естетичком контексту, наглашавајући и анализу кључних појмова повезаних са чином одевања, а у контексту креирања личног идентитета; у критичкој анализи референтних уметничких дела - методу студије случаја; у уметничком истраживању – испитивање различитих медија изражавања, посебно видеа и перформанса, као и анализа досадашњег сопственог уметничког рада на тему односа тела (коже), одеће, простора и додира. Креативни део рада, дело сценског дизајна „Себе собом раздвајам од света“, осмишљен је у форми сложене извођачке инсталације.

Трећа глава рада под називом *Теоријско истраживање* садржи 28 страна писаног и илустрованог текста (5-32) и структурирана је у 5 поглавља. Прво поглавље (*Увод*, 3.1) посвећено је одевању и моди, као важним аспектима кандидаткињиног приватног и професионалног живота. Она овде наводи да је одрастање у породичној кући и доступност одеће прабаке, баке и мајке, омогућило да разуме значај одевања за генерације жена у њеној породици, али и да креира различите ликове ношењем те исте одеће. Тако су, како наводи, ликови које је креирала уз помоћ одеће из ормара, постали ликови на позорници захваљујући костимима које, као сценска костимографкиња, креира у позоришту. Друго поглавље (*Чин одевања*, 3.2) посвећено је прегледу развоја поимања одевања кроз историју, социологију, антропологију и студије културе. Следи поглавље *Функција одеће* (3.3) које је подељено у три потпоглавља, у коме кандидаткиња у уводном делу анализира различите функције одеће – од улоге кроја различитих одевних предмета у контексту друштвених и економских одређења, преко анализе значења мушког одела и војне униформе у различитим историјским раздобљима, до схватања идеала лепоте, људског тела и одевних предмета у различитим епохама. Потпоглавље *Значење одевног предмета* (3.3.1) кандидаткиња посвећује значењу различитих норми и кодова облачења, употребе одевних предмета у сврху означавања друштвене припадности, професије, религијске припадности и слично. Она овде даје приказ моде као рефлексије времена у којем настаје, посебно истичући одевање као сегмент популарне културе. Такође, она сагледава одећу и у функцији трансформисања појединца из једне улоге у другу, као и трансформисања његовог физичког тела. У потпоглављу *Одевање и идентитет* (3.3.2), кандидаткиња пише о визуелном уобличавању сопственог стила чиме, како наводи, тежимо да за околину будемо препознатљиви и прихватљиви на начин на који то желимо. Тако, сматра она, свесно уобличавање стила води ка креирању имица. У трећем потпоглављу (*Перформативне особине моде и одевања*, 3.3.3) кандидаткиња даје преглед радова модних дизајнера који користе своје одевне предмете као средство преношења конкретних, активистичких порука. Такође, она овде пише и о улози јавних личности које својим стилем и одевањем заступају неку идеју или начин живота, као и музичких звезда које, због велике популарности, својим имицем могу да изврше велики утицај на јавност. Четврто поглавље (*Функција коже*, 3.4) посвећено је кожи као највећем човековом органу и заштитном омотачу тела, као и чулу додира. Кандидаткиња овде посебно истиче појам хафифобије. Реч је о паралишућем страху од додира других људи који кандидаткиња види као кључну тему за креирање платформе свог уметничког рада. Како наводи, у односу на ову фобију, одевање се појављује као један од кључних фактора који, истовремено, одвајају и повезују појединца са спољним светом. Последње поглавље овог дела рада је *Закључак теоријског истраживања* (3.5) у коме кандидаткиња даје кратак преглед спроведеног истраживања, а затим, приказује оригиналну шему поступака креирања идентитетске слике појединца у односу на спољну средину, насталу као резултат истраживања.

Четврта глава насловљена је као *Критичка анализа референтних уметничких радова* и приказана на 15 страна текста (33-47). Анализирани уметнички радови изабрани су у односу на тему, садржај и поступке који су у њима коришћени, а за које је кандидаткиња сматрала да могу бити значајни за њен приступ уметничком промишљању сопствене теме. Ова глава структурирана је у 5 поглавља, свако посвећено једном аутору, односно, ауторском раду. Прво поглавље (4.1) *Сиви вртови, Алберта и Давида Мајсела* посвећено је истоименом филму. Овај филм говори о животу две жене које одећу користе као бег од реалности у којој живе, а одевање као поље забаве и креирања лажне слике друштвеног живота који не постоји у реалности. Затим се у другом поглављу (*Радови Франческе Вудман*, 4.2) кандидаткиња бави темом дуалности интимног и јавног, као и излагањем властитог тела у сопственом уметничком раду, што су и главне теме радове ауторке коју

бира за анализу. Трећу целину, поглавље *Вести од куће, Шантал Акерман* (4.3) кандидаткиња је посветила анализи овог филма, фокусирајући се на услове у личном животу ауторке у ком филм настаје – одлазак у ново окружење, интеракција са новим људима, процес личне трансформације. Следи анализа рада *Cut Peice Јоко Оно* (4.4) значајног због уметничке форме, али и поступка који користи, тј. увођења публике у лични простор извођача. Последње поглавље (*Радови Софи Јунг - Дубоки сан, Вечерња опера за пет паса*, 4.5) посвећено је анализи радова ауторке која као средства артикулације простора бира рефлектујуће површине и костим. Свих пет наведених радова у директној су вези са темом уметничког дела сценског дизајна „Себе собом раздвајам од света“, али и служе кандидаткињи као подстицај за креирање личне уметничке платформе за настанак сопственог дела.

Глава пет, под називом *Уметничко истраживање*, представља најобимнији део текстуалног образложења докторског уметничког пројекта кандидаткиње Даринке Михајловић. Она 41 страну писаног и илустрованог текста (48-88) посвећује истраживању употребе сопственог тела у процесу комуникације са публиком, односно, са светом споља. Ово истраживање подељено је у 6 фаза, тј. поглавља. Прво поглавље (*Визуелно истраживање*, 3.1) посвећено је поступку креирања сопственог идентитета кандидаткиње путем одевања, па је свака врста модификације тела постављена у однос према сопственим пропорцијама, боји коже, косе или усана. Резултат је табеларна анализа сопственог тела кандидаткиње. Ово поглавље чине два потпоглавља – *Визуелно истраживање кроз фото-документацију тела* (3.1.1), посвећено креирању фото-документације сопственог тела из личног угла и из угла других људи, помоћу полароид апарата; и *Визуелно истраживање кроз цртеж* (3.1.2) који је, у свакодневном креативном раду кандидаткиње, њено кључно средство истраживања. Овде она, на сличан начин као и путем фотографије, цртежом анализира сопствено тело у целини, као и фрагменте тела, посматрајући га из различитих углова. Ово потпоглавље богато је илустровано цртежима и фотографијама. Следи поглавље *Истраживање текстом* (3.2) ослањено на испитивање улоге одеће кроз вербализацију слика које кандидаткињу повезују са првим сећањима, одређеним топографски, местом у коме је рођена. Тако је вербализација сећања послужила као основа за креирање текста, састављеног из девет слика (прича) који се, касније, појављује у видео-раду. *Видео истраживање* (3.3) је треће поглавље и тиче се анализе видео-радова различитих аутора и поступака које користе у раду, док је четврто, *Сензорно истраживање* (3.4), посвећено испитивању различитих материјала и њихових особина у односу на кожу. Овај део рада такође је богато илустрован. Следи поглавље пет под називом *Просторно истраживање – анализа простора у видео-раду и перформансу* (3.5). Кандидаткиња овде прво приказује избор простора које бира за видео-рад. Ових простора је седам, и сваки симболички одговара наративној целини и одговарајућој слици, крећући се од интимног, унутрашњег простора купатила, преко различитих ентеријера, до јавног простора и екстеријера. У делу о простору перформанса, кандидаткиња приказује простор Музеја савремене уметности Војводине, тј. атријума који бира за извођење завршног дела рада. Следи поглавље *Концепт рада и драматургија догађаја* (3.6). Овде кандидаткиња наводи да рад „Себе собом раздвајам од света“ чине два сегмента. *Видео-рад* (3.6.1), у форми таблоа, кандидаткиња овде приказује детаљно, дајући нам увид у наратив и кључне кадрове сваке од седам слика (Кожа, Туга, Време, Кретање, Ја или неко други, Растанци, Како си, како сам?). Затим представља *Перформанс* (3.6.2) који изводи сама у атријуму МСУВ. Следи потпоглавље *Драматургија догађаја* (3.6.3) у коме је детаљно представљен начин извођења дела. Треба нагласити да кандидаткиња овде прво успоставља сценско-гледалишни простор у холу музеја, као простор за гледање видео-рада, а затим публику уводи у атријум где се одвија перформанс. План кретања публике приказан је на засебном цртежу.

Глава шест (*Уметничко дело сценског дизајна Себе собом раздвајам од света*), састоји се од 10 страна богато илустрованог текста (89-98). Овде кандидаткиња даје детаљан приказ јавног извођења уметничког дела сценског дизајна „Себе собом раздвајам од света“, 29. августа 2022. године, у атријуму МСУВ, у присуству публике. Овај део рада богато је илустрован фотографијама са извођења. Кандидаткиња посебно наглашава артикулацију простора извођења сценским светлом и звуком, улогу оба елемента у драматургији самог догађаја, као и улогу публике.

Главу седам (*Перцепција и рецепција публике*) кандидаткиња је посветила приказивању реакција и коментара публике, на 2 стране текста (99-100).

У осмој глави под називом *Закључак*, на 1 страни писаног текста (101), кандидаткиња Даринка Михајловић навела је своја завршна разматрања поетичких и стваралачких питања на којима је заснован њен докторски уметнички пројекат, сублимирајући на тај начин читав истраживачки процес. Она овде посебно наводи закључак да је, полазећи од личног односа према одевању, сва истраживања усмерила на значај овог феномена за себе лично, у свакодневном животу, и, посебно, у избору професије сценске костимографкиње. У том смислу, закључак је посвећен значају одевања као начину обликовања визуелног језика којим, како наводи кандидаткиња, на сложен, храбар и интиман начин јасно изражава како види и осећа свет око себе.

У глави девет која је насловљена као *Списак литературе и извора* (102-110), на 9 страница писаног текста, кандидаткиња даје преглед укупно 52 књиге и текста, 16 референтних уметничких дела, 14 веб-извора, 21 филма и 9 радова модерних илустратора. Она овде даје и списак 68 илустрација које приказује у тексту.

У глави десет (*Биографија кандидаткиње*), она је на једној страни текста навела основне податке о свом школовању и раду.

Интегрални део текста су странице на којима кандидаткиња наводи цитате из различите литературе, а који су за њу важни и инспиративни (странице 1, 12, 17, 23, 32).

Компакт диск, као прилог штампаном делу докторског уметничког пројекта, садржи оригинални видео-рад, као и фото и видео документацију са извођења уметничког рада „Себе собом раздвајам од света“.

VI ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:

Кандидаткиња Даринка Михајловић спровела је комплексан и обиман истраживачки и стваралачки поступак. Она је најпре спровела теоријско истраживање кроз које је изградила платформу за успостављање сопствене дискурзивне позиције у односу на проблемске и поетичке теме свог докторског уметничког пројекта. Затим је идентификовала, анализирали и креативно тумачила изабрана уметничка дела које је сматрала референтним за тему и проблем свог уметничког истраживања. Уметничко истраживање спровела је у шест фаза, суочавајући се са изазовима другачије употребе већ освојених медија (скица, цртеж, колаж, дизајн костима, сценска шминка, артикулација простора), а затим и освајањем оних медија који јој у претходном уметничком раду нису били блиски (видео, перформанс, дизајн звука, дизајн светла, драматургија догађаја). Посебан део истраживања кандидаткиња је посветила креирању наратива на којем се заснива видео-рад, као равноправан сегмент уметничког дела. На основу тога, развила је креативни поступак који је довео до концепирања и реализације уметничког дела сценског

дизајна. Треба посебно нагласити улогу избора простора за извођење рада, пажљиво и промишљено креирање драматургије самог догађаја, као и артикулацију рада у односу на изабрани простор. Кандидаткиња је најпре креирала видео-рад за који је, претходно, одабрала просторе извођења, осмислила и реализовала костиме, а затим преузела улогу извођача. Затим је креирала костим (хаљину) за извођење перформанса, изабрала и пажљиво спаковала делове позамантерије које је публика користила у интеракцији са њом, а онда изложила сопствено тело погледима и додиру публике. Треба нагласити да, по мишљењу комисије, овај део рада (перформанс) посебно треба вредновати јер представља врхунски домет у домену уметничких пракси сценског дизајна. Након извођења, кандидаткиња је прибавила документацију о перцепцији и рецепцији рада од стране публике, и на основу тога је извела адекватне закључке о успешности свог извођења. Као завршни део докторског уметничког пројекта она је израдила текстуално образложење, праћено фотографском, аудио и видео документацијом.

VII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА:

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

На основу свих наведених ставова комисија сматра да је кандидаткиња Даринка Михајловић успешно спровела све фазе теоријског, истраживачког и уметничког рада које је навела у пријави теме свог докторског уметничког пројекта. Комисија оцењује да су све компоненте овог пројекта изведене и приказане на високом нивоу – садржински, формално и технички. Текстуални део рада је проверен у софтверу за детекцију прагијеризма *iThenticate* у библиотеци Факултета техничких наука, о чему је комисија извештена путем електронске поште.

VIII КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

Експлицитно навести да ли пројекат јесте или није написан у складу са наведеним образложењем, као и да ли садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је докторски уметнички пројекат урађен у складу са образложењем наведеним у пријави теме?

Да

2. Да ли докторски уметнички пројекат садржи све битне елементе?

Да

3. По чему је докторски уметнички пројекат оригиналан допринос уметности?

У целини, по мишљењу Комисије, кандидаткиња Даринка Михајловић је поставила, истражила и развила специфичну проблемску тему. Креативни поступак који је спровела довео је до исхода високе вредности који је представљен у форми сложене перформативне инсталације као једног од кључних просторних исказа у уметничким праксама сценског дизајна. Дело по свом квалитету, садржају и форми представља значајан допринос наведеним уметничким праксама.

4. Који су недостаци докторског уметничког пројекта и какав је њихов утицај на резултат истраживања?

-

IX ПРЕДЛОГ:
На основу наведеног, комисија предлаже:
- да се докторски уметнички пројекат прихвати, а кандидату одобри одбрана;

Место и датум: **Нови Сад, 20. 2. 2023.**

1. Име, презиме, звање и потпис
др ум. Миа Давид, ванредни професор,
председник;

2. Име, презиме, звање и потпис
др Радивоје Динуловић, редовни
професор, члан;

3. Име, презиме, звање и потпис
Зора Поповић, редовни професор,
члан;

4. Име, презиме, звање и потпис
др Марина Миливојевић Мађарев,
ванредни професор, члан;

5. Име, презиме, звање и потпис
др и др ум. Татјана Дадић Динуловић,
редовни професор, ментор, члан

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.